

LEERPLAN DALET (groep 6; 9 - 10 jaar)

Module 1

Aantal lessen: 3

ר א ש ה נ ה

ROSJ HASJANA

© JELED-NIK Afdeling Onderwijs

www.jeled.net

QAN	ALEF	BETH	GIMMEL	DALET	HEE	WAW
-----	------	------	--------	-------	-----	-----

JELED.net

Deze werkbladen kun je downloaden van jeled.net.

Ga naar leerkrachten (eerst aanmelden!) / lesmateriaal / Rosj Hasjana.

In het kindergedeelte vind je aanvullende oefeningen en spelletjes bij het JELED leerplan (bijzondere dagen / Rosj Hasjana).

LES 1**Onderwerp: herhaling Rosj Hasjana**

Benodigdheden:

- JELED.net * **werkblad 1: Het wordt Rosj Hasjana!**
- JELED.net * **extra werkblad: Vind het woord**
- * fragmenten sjoeldienst Rosj Hasjana, bv sjofarblazen
- * pen of potlood
- * Dasberg sidoer
- * **Van Jom tot Jom hoofdstuk Rosj Hasjana (blz 134-143)**

Inleiding (±15 min.)

Laat terwijl de leerlingen binnenkomen sjofarblazen horen en/of fragmenten uit de sjoeldienst. De sjofartonen vind je op You Tube en www.jeled.net (kinderen/bijzondere dagen/rosj hasjana/de sjofar), de link staat onderaan. Op dezelfde pagina vind je ook een link naar beelden van een sjofarfabriek in Israël.

Vraag de leerlingen waar ze denken als ze dit horen. Schrijf de antwoorden op het bord (of laat een leerling dat doen) en vraag iedereen daarna zijn of haar eigen antwoord uit te leggen. Doe daarna een 'tweede ronde': wie weet er iets dat nog niet op het bord staat? Laat deze antwoorden ook uitleggen. Komen ze al in de eerste ronde niet verder dan 'sjofar'? Schrijf dan zelf een wat moeilijker woord op (bv teroea of akeda, zie het werkblad voor meer voorbeelden) en vraag wat het is. Vraag daarna wie er nog een woord weet dat met de sjofar of Rosj Hasjana te maken heeft. Herhaal op deze manier alvast de woorden van het werkblad.

Verwerking (± 30 min.)

Deel **Werkblad 1** uit. De leerlingen kunnen deze invuloefening met herhaling van de leerstof van vorig jaar in principe zelfstandig maken. Leg een exemplaar klaar van Van Jom tot Jom, waarin de kinderen kunnen opzoeken wat ze niet meer weten (het hoofdstuk over Rosj Hasjana is als voorbeeld bijgevoegd). Wijs je leerlingen een beetje op weg en zorg dat je zelf ongeveer weet in welke alinea ze het antwoord kunnen vinden.

Wie klaar is maakt het **extra werkblad** met de kruiswoordpuzzel. De woorden die moeten worden ingevuld staan allemaal op werkblad 1, dus de joodse maand is Tisjri. De oplossing van de kruiswoordpuzzel is שְׁדוּחֵינוּ.

Let op: de nummering in de verschillende edities van de sidoer van Dasberg komt niet altijd overeen. Kijk van tevoren op welke bladzijde שְׁדוּחֵינוּ staat, en geef een korte uitleg over deze ברכה.

LES 2

Onderwerp: de 4 namen van Rosj Hasjana / de sjoeldienst

Benodigdheden:

- JELED.net * **werkblad 2: de vier namen van Rosj Hasjana**
- JELED.net * **werkblad 3: wie van de vier?**
- * fragmenten sjoeldienst Rosj Hasjana (oenetanne tokef)
- * machzor Rosj Hasjana
- * pen
- * kaartjes of stukjes papier
- * **Van Jom tot Jom hoofdstuk Rosj Hasjana (blz 134-143).**

Inleiding (± 15 min.)

Schrijf het woord ראש השנה op het bord. Geef de leerlingen de opdracht om de drie andere namen voor Rosj Hasjana op te zoeken in Van Jom tot Jom (blz 135 en 139). Schrijf de namen in het Ivriet en in het Nederlands op het bord.

Vraag je leerlingen aan de hand van **werkblad 2: de namen van Rosj Hasjana** goed naar deze vier namen te kijken. Wat betekenen ze? Welk plaatje past er het beste bij? Laat de leerlingen het antwoord opzoeken in Van Jom tot Jom en het werkblad verder zelfstandig invullen. Controleer na afloop de antwoorden, bijvoorbeeld door deze voor te laten lezen.

Verwerking (± 30 min.)

Op Rosj Hasjana denkt iedereen denkt na over het afgelopen jaar: wat voor iemand ben ik dit jaar geweest? Zijn er dingen die ik liever anders gedaan zou hebben? Wat ga je met de conclusie doen? Vertel over de sfeer in sjoel. Schrijf de woorden תשובה, תפילה, צדקה (tesjoeva, tefila, tsedaka) op het bord. Laat het betreffende gedeelte uit ונתנה תוקף horen met deze woorden en/of laat zien waar ze het machzor staan (blz 377). Geef een korte uitleg van deze begrippen:

Tefila: benadruk het belang van gebed van kinderen: zij hebben nog heel weinig verkeerde dingen gedaan, in tegenstelling tot volwassenen. Het bekende verhaal van het jongetje met de herdersfluit past hier goed bij (Van Jom tot Jom blz 35).

Tsedaka: geld geven aan mensen die dat nodig hebben is een joodse verplichting. Noem ook het begrip gemiloet chasadiem: behulpzaam en aardig zijn voor anderen.

Tesjoeva: in een later stadium spijt hebben van een besluit en er op terugkomen. Bv wanneer je beste vriend of vriendin je skateboard wil lenen. Zeg je meteen ja, dan is het een vorm van *Gemiloet chasadiem*. Zeg je eerst nee en bedenk je later dat dat niet zo aardig is omdat je van hem of haar wel altijd alles mag lenen dan is dat *tesjoeva*.

Deel kaartjes met de woorden *tesjoeva*, *tefila*, *tsedaka*, of *gemiloet chasadiem*. Laat iedere leerling het woord voorlezen dat op zijn/haar kaartje staat, en er een voorbeeld van geven.

Deel daarna **werkblad 3** uit, lees vier woorden bovenaan. Vraag leerlingen die *Hoi, ik schrijf Ivriet* uit hebben ze in schrijffletters op het bord te zetten. Doe een zin voor en laat de rest van het werkblad zelfstandig maken.

LES 3

Onderwerp: herhaling Rosj Hasjana

Benodigdheden:

- JELED.net * **Rosj Hasjana ganzenbord**
- JELED.net * **vragen Rosj Hasjana ganzenbord + lege kaartjes** (zie verwerking) of
- JELED.net * **multiple choice vragen Rosj Hasjana ganzenbord** (zie verwerking)
- * *dobbelsteen, pionnen*

Inleiding (± 20 min.)

Herhaal wat je de afgelopen lessen behandeld hebt, maak de werkbladen af waar je nog niet aan toegekomen bent. Laat leerlingen die alles af hebben als **extra opdracht** vragen maken (met antwoorden!) over Rosj Hasjana met behulp van Van Jom tot Jom en de werkbladen. Na jouw goedkeuring schrijven ze de vragen op de lege kaartjes van het Rosj Hasjana Ganzenbordspel. Heeft een leerling een goede of leuke vraag verzonnen die er nog niet bij staat? Mail deze dan naar henny@nik.nl, dan voegen we deze vraag volgend jaar aan het spel toe.

Verwerking (± 25 min.)

Rosj Hasjana Ganzenbord. Knip van tevoren de vragenkaartjes los en haal er de vragen uit die te moeilijk / gemakkelijk voor je klas zijn. Voeg de zelfbedachte vragen van je leerlingen toe. Voor pionnen kun je van alles gebruiken, bv knopen, gekleurde rondjes etc. of maak appeltjes van brooddeeg, papier maché of boetseerklei.

De spelregels vind je op het ganzenbord: wie het hoogste aantal ogen gooit mag beginnen. Kom je op een plaatje, lees dan op het spelbord wat je moet doen. Wie op een appeltje komt neemt een vragenkaartje. Is het antwoord goed: ga het zelfde aantal ogen als je gegooit hebt vooruit. Is het antwoord fout: ga vier stappen achteruit. Geef je leerlingen een exemplaar van het spel mee naar huis.

Nieuw

Multiple choice vragen, voor kinderen voor wie de open vragen te moeilijk zijn.

Tip: (met dank aan Rabbijn Jehoeda Vorst, Rotterdam):

Leg een set kaartjes met multiple choice vragen op tafel en laat de leerlingen ieder maximaal 3 kaartjes pakken waarvan ze het antwoord denken te weten. Ze leggen deze kaartjes voor zich op tafel.

Geef daarna elk kind een complete set kaartjes. Behandel alle vragen, de kinderen die het betreffende kaartje hebben gekozen mogen als eerste antwoord geven. Op hun eigen set kaartjes kunnen de leerlingen de goede antwoorden aangeven.

Speel daarna het spel nog een keer (gebruik een set kaartjes waarbij het antwoord niet is aangegeven!).

Extra opdrachten en werkbladen zijn bedoeld voor kinderen die van huis uit wat meer weten dan hun klasgenootjes, of voor leerlingen die al klaar zijn met een werkblad terwijl anderen daar nog mee bezig zijn.